

Alþingi
Erindi nr. P 130/559
komudagur 9.12.2003

Umhverfisnefnd
Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 5. desember 2003
SÞ/hó

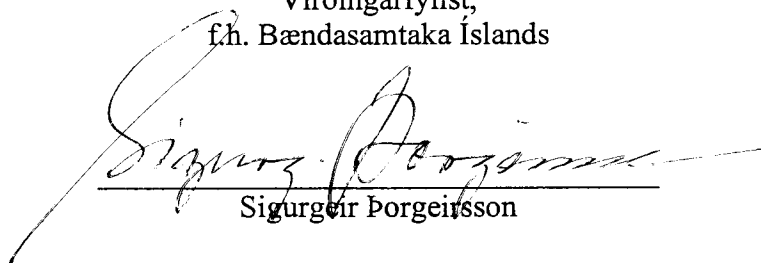
Efni: Umsögn um þingsályktunartillögu um afléttingu veiðibanns á rjúpu
Tilv: 2003110026

Bændasamtök Íslands vísa til meðfylgjandi umsagnar um “Aðgerðir til verndar rjúpnastofninum” dags. 18. júlí 2003.

Ennfremur skal tekið fram að ljóst er að veiðibann á rjúpu mun gilda fyrir yfirstandandi veiðitímabil og verður ekki fjallað um það frekar.

Varðandi veiði næstu ára er rétt að ítreka Bændasamtökin telja að eðlilegt sé að nýta rjúpnastofninn hóflega og að það verði best gert með takmörkuðum skipulögðum veiðum í eignarlöndum en friðun almenninga.

Virðingarfyllst,
f.h. Bændasamtaka Íslands

Sigurgeir Þorgeirsson

AFRIT

Magnús Jóhannesson
Umhverfissráðuneytið
Vonarstræti 4
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 18. júlí 2003

Efni: Aðgerðir til verndar rjúpnastofninum

Tilv:2003070022

Vísað er í bréf ráðuneytisins dags. 10. júlí sl. þar sem leitað er álitis á framkomnum tillögum Náttúrufræðistofnunar Íslands um aðgerðir til verndar rjúpnastofninum. Hinn skammi frestur, sem gefinn var á hábjargræðistíma bænda gerði erfitt að afgreiða málið, en stjórn Bændasamtakanna hefur komið sér saman um eftirfarandi umsögn.

Tæpast leikur vafi á að rjúpnastofninn er í sögulegu lágmarki víðast um landið, þótt staða hans sé eitthvað mismunandi. Ekki er að fullu þekkt hvað veldur, en þó vitað að margt hefur áhrif á stofnstærð rjúpunnar. Ekki er vafi á að skotveiðar skipta þar verulegu máli, en þó verður ekki horft fram hjá því að fleira kemur til. Vitað er að refurinn er mjög fundvís á egg og unga rjúpunnar sem og annarra fugla er verpa í íslenskri náttúru. Fjölgun refa á síðustu árum hefur því augljóslega áhrif á stærð rjúpnastofnsins.

Kunnugir telja að minkurinn dreifi sér æ víðar um landið og virðist nú vera farinn að búa sér greni og fæða hvolpa fjær vatnsföllum en áður, og því má ætla að hann sæki æ meir í fuglaegg og unga. Þá er þekkt að fálkinn veiðir rjúpu, ef hann á hennar kost og mun stofnstærð fálkans sveiflast í takt við stærð rjúpnastofnsins. Fyrr á árum var fálkinn að nokkru nýttur, bæði egg og ungar, en er nú alfríðaður og raunar nokkru kostað til að verja hann öðrum fuglum fremur.

Þannig má færa fyrir því ýmis rök að fleira en auknar skotveiðar valdi breytingum á fjölda rjúpna og horfa verði á lífríkið í heild, þegar metið er hvernig best verði tryggð fjölgun rúpu.

Þá er á það að líta að rjúpnaveiðar eru hluti af atvinnustarfsemi á landsbyggðinni m.a. vegna leigutekna og sem afþreyingarmöguleiki í tengslum við lengingu nýtingartíma ferðaþjónustuaðstöðu. Algjör friðun rjúpunnar myndi því hafa í för með sér tekjumissi fyrir einhverjar fjölskyldur á landsbyggðinni sem taka verður tillit til.

Við umfjöllun um hvernig standa skuli að verndun og nýtingu rjúpunnar á komandi árum er rétt að horfa til þess, hvernig staðið hefur verið að verndun og nýtingu laxastofnsins í íslenskum laxveiðiðám. Þar hefur lengi verið lögboðið, að landeigendur störfuðu saman að verndun og nýtingu laxastofna hvers veiðisvæðis og veiðialag fyrfram ákveðið og veiði og arði af henni skipt. Má ætla að laxveiði væri hér minni en nú er, ef veiðarnar hefðu verið eins frjálssar og þær hafa verið á rjúpunni.

Í ljósi þess sem fram er komið hér að ofan er mælt gegn fimm ára banni á rjúpnaveiðum, en jafnframt bent á nokkur atriði sem gætu bætt stöðu rjúpnastofnsins samhliða hóflegri nýtingu hans.

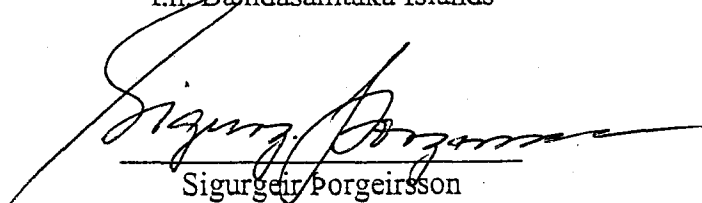
Auka þarf fjárframlög til refaveiða og skipuleggja átak til fækkunar refa.

Auka þarf veiðar á mink og staðfesta, að minkurinn er meindýr sem eyða verður með öllum tiltækum ráðum hvar og hvernær sem til hans næst. Virkja þarf bændur landsins til gildruveiða á mink á þeim árstímum sem slíkar veiðar eru vænlegastar.

Takmarka á sókn í rjúpnastofninn og byggja þá takmörkun á fjölda sóknardaga ásamt því að setja skorður við þeirri tækni sem beita má við veiðarnar. Þetta má gera með þeim hætti að banna algjörlega í 5 ár rjúpnaveiðar á almenningum og afréttum, en heimila bændum að leyfa rjúpnaveiðar í heimalöndum og þá miðað við ákveðinn fjölda veiðidaga og skilgreindar veiðiaðferðir. Öll leyfi yrðu skráð á nöfn veiðmanna og landeigandi væri ábyrgur fyrir skilum á veiðiskýrslum og að sókn sé innan tilskilinna marka. Gert er ráð fyrir að bændur skipuleggi sameiginlega nýtingu á landfræðilega afmörkuðum svæðum (svipað fyrirkomulag og í laxveiðiðám).

Bændasamtök Íslands lýsa sig reiðubúin til viðræðna um frekari útfærslu þeirra hugmynda sem hér eru settar fram og vænta góðs samstarfs við umhverfisráðuneyti um verndun rjúpnastofnsins samfara hóflegri nýtingu hans.

Virðingarfyllst,
f.h. Bændasamtaka Íslands

Sigurður Þorgeirsson